

kakšne so glavne smeri zanimanja bralcev in c) kolikšen je vpliv knjige na oblikovanje zavesti v delavskih središčih. Zato si pomaga s podatki iz raznih anket in virov za različna obdobja; iz njih izhaja, da na Poljskem bolj ali manj redno bere knjige okoli 57 % prebivalcev (v mestih 68 %, na vasi 52 %), kar se približno ujema s podatki iz drugih držav. Prebrane knjige izhajajo iz dveh virov: iz javnih in zasebnih knjižnic; v mestih večji odstotek bere knjige iz zasebnih knjižnic, na vasi obratno. Zanimiv je podatek, da je vsota, ki jo Poljak da za knjige, v premem sorazmerju s stopnjo urbanizacije. Tako npr. izda prebivalec Warszawe za knjige 8-krat več kot prebivalec varšavskega okrožja, prebivalec Krakowa 5-krat več kot prebivalec krakovskega okrožja itd. Trošenje denarja za knjige, ki niso priročniki, je v delavskih krajih le sporadičen pojav. Iz anket v raznih delavskih središčih izhaja, da bere knjige 60 do 70 % delavcev. Odstotek je odvisen od stopnje kvalifikacije (nekvalificirani 51 %, priučeni 64 %, kvalificirani 80 %) in pa od tradicije družine — delavci, ki izhajajo iz kmečkih družin, berejo veliko manj kot tisti, katerih starši so že bili delavci. Zanimiv je tudi podatek, da je pri delavcih v Nowi Huti branje časopisov in knjig na vrhu seznama o porabi prostega časa, vendar zajema branje časopisov več ur kot branje knjig. Za nas novo področje obravnava E. Piotrowska v članku, ki prinaša rezultate večletnega proučevanja branja letoviščarjev v počitniškem središču Kotobrzeg.

Tudi v tem letniku anonimni »Soavtorji« skoraj v vsaki številki v duhovitih feljtonih razkrivajo in šibajo razne negativne in smešne plati poljskega knjižničarstva.

Marko Kranjec

Biblos. Österreichische Zeitschrift für Buch- und Bibliothekswesen, Dokumentation, Bibliographie und Bibliophilie. Wien 19/1970. 4 zv. (IV) + 356 str. + 1 pril. 8°; 20/1971. 4 zv. (IV) + 296 str. + 1 pril. + corr. 8°; 21/1971. 4 zv. (IV) + 348 str. 8°.

Biblos izhaja sicer redno, vendar o njem zaradi zamud pri dobavi ni bilo mogoče sproti poročati.

Koncept glasila je ostal nespremenjen. Biblos objavlja teoretične članke, zgodovinske študije, poročila o knjižničarstvu doma in v tujini ter stalne rubrike: Bibliografija, Iz avstrijskih knjižnic, Poročila, Kongresi in zborovanja, Pravo in upravljanje, Poročila o osebjem, Društvo avstrijskih knjižničarjev in Knjižne ocene.

V 19. letniku Albert Massiczek v članku O bodočnosti naših knjižnic kritično ocenjuje dokumenta »Poročilo o visokem šolstvu 1969« in »Izobraževanje za jutrišnjo družbo«. Prizadeto opozarja na nezdrave razmere in pojave v razvoju univerzitetnih in inštitutskih knjižnic in poziva bibliotekarje, naj se bolj kot doslej posvečajo temu področju.

O prizadevanjih, da najdejo čim boljše rešitve za razvoj knjižnic, pričajo tudi poročila s študijskih potovanj. Franz Steininger je bil v ZDA od septembra do decembra 1969 in objavlja v 2. in 3. zvezku 19 letnika obsežen in izredno zanimiv članek. Zaradi obsežne problematike se je avtor odločil le za prikaz razvojnih teženj. Gradivo je sistematično razporedil po področjih. Med najzanimivejša sodi poglavje o uvajanju mehanizacije in elektronskih računalnikov v knjižnice. Avtor nas seznanja z raznimi informacijskimi sistemi in pripominja, da skoraj nobeni knjižnici ni uspelo ustvariti sistema, ki ne bi imel pomanjkljivosti in da se tudi med ameriški bibliotekarji najdejo taki, ki dvomijo v uspešnost računalnikov. Drago-

cene so informacije o gradnji knjižnic, o šolanju knjižničarjev, o reprografiji in o centralni katalogizaciji oziroma o katalogih sploh. Omenja pa tudi nekatere senčne strani razvitega knjižničarstva — npr. krajo knjig, postavljene v prostem pristopu. Ugodno ocenjuje pionirsko delo ameriških bibliotekarjev, ki pa imajo za uredničenje programov tudi potreben denar.

Franz Kroller pa v 21. letniku poroča o študijskem potovanju uglednih avstrijskih bibliotekarjev, ki so obiskali univerzitetne knjižnice v Franciji, Zvezni republiki Nemčiji in Nemški demokratični republiki. Zelo zanimive in za nas poučne so ugotovitve o odnosih med osrednjo knjižnico in inštitutskimi knjižnicami.

Leta 1969 je bilo na Dunaju posvetovanje in razstava o moderni gradnji knjižnic. Zasluge za to ima Avstrijski inštitut za raziskovanje v knjižnicah. Uspelo razstavo so pozneje prenesli v Gradec. V poročilu Laurenza Strebla o tem posvetovanju je veliko koristnih podatkov o razvoju knjižničnih zgradb in o novih težnjah pri njihovi gradnji.

Med teoretičnimi članki zaslužitava pozornost članek Heinricha Roloffa Aktualni problemi predmetnega kataloga in članek Laurenza Strebla Knjižnica, bibliotekar, znanost, ki obravnava spremenjeno vlogo bibliotekarja v sodobni družbi.

Zanimiva sta tudi prispevka o zaščiti kulturnih dobrin v knjižnicah in o novih medijih, ki se bodo morda uveljavili v industrijski družbi ter celo preoblikovali podobo knjige, katere oblika se ni spremenila že stoletja.

Kar dva zvezka (4. zv. 19. letnika in 1. zv. 20. letnika) sta posvečena avstrijsko-madžarskim povezavam in razvoju knjižničarstva in dokumentacije na Madžarskem.

V počastitev 65-letnice neumornega bibliotekarja, nekdanjega glavnega direktorja avstrijske nacionalne knjižnice dr. Josefa Stumvolla je izšel obsežen zbornik, ki je zbudil veliko pozornost doma in v tujini; o odmevih v strokovnih časopisih na več mestih poroča tudi Biblos.

Zlata Kert

Buch und Bibliothek. Fachzeitschrift des Vereins der Bibliothekare an Öffentlichen Büchereien e. V. Reutlingen XXIV/1971 št. 1—12 str. 1220. 8°.

Zamenjava urednika, ki je za leto dni nasledil dolgoletnega predhodnika Hansa Harlada Breddina, je gotovo znamenje, da v vrstah knjižničarjev v javnih knjižnicah ZR Nemčije še zmeraj vre. Zasnova revije se je namreč podredila naprednim socialističnim tokovom, ki v knjižnici vidijo predvsem informacijsko in komunikacijsko središče. Nedvomno je takšno pojmovanje tesno povezano z dogajanjem v tej industrijsko visoko razviti državi, ki je v njej — zlasti še zaradi njene družbene ureditve — vloga knjižnice povsem samosvoja. Značilno za tendence javnega knjižničarstva v ZR Nemčiji, kakršne se kažejo v reviji, je izrazito povezovanje s sociologijo in poudarjeno širjenje delovnega področja javne knjižnice na množična občila in avdiovizualne pripomočke. Zanos, s katerim se lotevajo tega preobražanja, ni brez nekakšne romantične vneme, kar daje vsemu še dodatne mikavne poteze.

Eden najzanimivejših, teoretično dognanih prispevkov v letniku se mi zdi sestavek Wolframa Henninga, docenta na visoki šoli za knjižničarstvo v Stuttgartu, O družbeni funkciji javne knjižnice. Izhodišče mu je znano dokazovanje bibliotekarskega teoretika Rolfa Klutha,